

syn til Hørsholm Gods har viist saa stor Interesse for Bønderne, er det umuligt Andet, end at hun ogsaa maatte finde, at Bøndergodsset her skulde afløses og tilhøre Fæsterne; men denne Formodning forekommer mig altfor lidt at være af en saadan Bestaaffenhed, at man derpaa kan støtte Noget; Med Hensyn til Bemmetofte har man anført en anden Omstændighed, som vistnok heller ikke er rigtig, nemlig at det i Fundatsen er bestemt, at der ikke maa være mere end 21 Conventualinder, Priorinden indbefattet. Men den Slutning, at det, at man har forøget Antallet udover 21, skulde medføre, at Klosters Bøndergods skulde afløses, indeholder efter min Mening et saa betydeligt Spring, at det virkelig ikke er muligt at fatte, hvorledes man har kunnet mene, at der kunde lægges nogen Vægt derpaa. Jeg skal forresten i det Hele med Hensyn til Alt, hvad der saaledes er blevet anført om, at disse Godser ere blevne indkjøbte for Statens Penge, bemærke, at vil man saaledes gaae ud fra, at man kunde gaae frem paa denne Maade med Alt, hvad der i den Forstand var indkjøbt for Statens Penge, saa vil der finde en uendelig Forrykkelse Sted i mangfoldige Forhold; thi kunde det da oplyses, at denne eller hin Enevoldskonge for flere Aarhundreder siden havde givet en Herregaard til en Mand, var denne jo indkjøbt for Statens Penge, og denne Herremand kunde man altsaa behandle ganske anderledes med Hensyn til Evangslove, end man ellers kunde gaae frem mod Gudsbediddere. Noget Lignende vilde der aabenbart ogsaa kunne komme til Anvendelse med Hensyn til Lehn og i mangfoldige andre Tilfælde. Det gaaer saaledes ikke an, paa Grund af at en Eiendom for Aarhundreder siden har været i en Dronnings Hænder, uden videre sige: den maa være kjøbt for Statens Penge. Man overseer forøvrigt ogsaa, at en Dronning paa den Tid overmaade vel kunde have Formue, som ikke behøvede at hidrøre fra Gaver af hendes Gemal, og man har ogsaa i Betænkningen anerkendt, at noget Saadant kunde være Tilfældet; men for Bemmetofstes Vedkommende er man gaaet bort derfra ved at sige, at den Prindsesse, som der var Tale om, var saa fergjældet, at hun umuligt kunde have beholdt disse God-

ser, naar det ikke havde en særegen Sammenhæng dermed. — Disse Betragtninger maae efter min Formening lede hen til det Resultat, at der er en saa væsentlig Forskjel imellem disse to Stiftelser og de andre, at man ikke kan anvende Reglerne for disse paa hine. Man kan ikke støtte Noget paa, hvad man troer at kunne antage med Hensyn til Maaden, hvorpaa oprindelig disse Eiendomme ere komne i deres Værge, der have oprettet Dispositionerne, der ere blevne forsynede med kongelig Confirmation. Antager man virkelig, at disse Godser i sin Tid ere blevne indkjøbte for Statens Penge, saaledes at man havde Ret til derpaa at støtte noget Krav, vil jeg blot simpelthen gjøre opmærksom paa, at saa maatte Statens Krav gaae i en anden Retning end til at paatvinge Bestyrrelserne nu at lade Bøndergodsset afløse; saa kunde den sige: det er min Eiendom, og naar Staten havde sagt dette, kunde den gjøre, hvad den fandt for godt.

Solstein: Jeg skulde blot henstille til det ærede Thing, om det ikke var bedst, at denne Lov ikke blev vedtagen. Der blev ved Sagens 1ste Behandling af to Medlemmer der fra Egne givet flere Oplysninger, som neppe ere ganske rigtige. Der blev saaledes sagt, at Kjøbesummen for det Hartorn, der var solgt, beløb sig til 1,500 Rd. pr. Td. Hartorn. De Data, jeg har af selve Bøgerne derude, vise imidlertid et andet Resultat. Til Ballø Stift er der 310 Tønder Hartorn, der være en Canon af omtrent 1,339 Tønder Byg om Aaret. Naar man sammenholder disse Tal med den Capital, hvorfor der er solgt Bøndergods, saar man som det samlede Beløb for hele Godsset 128,391 Rd., hvoraf der svares 4 pCt., og 163,295 Rd., der ere ganske rentefrie. Tager man nu Gjennemsnitsprisen for det samtlige Hartorn, bliver den 900—950 Rd. pr. Tde. Hartorn for hele Godssets Vedkommende. Der er ogsaa Oplysninger, som vise, at der er solgt 50—54 Bøndergaarde, og disse ere siden gaaede fra Mand til Mand og have været i flere Giercs Hænder; men det har kun viist sig paa to Steder, at det, som der er anket paa, kunde skee, at Eierne ere blevne forarmede ved at have kjøbt. Dette er, som sagt, kun Tilfældet paa to Steder; men